

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สรุปผลงานวิจัยและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครู” ได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
- 3.2 ตัวแปรที่ศึกษา
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ประชากรของการวิจัย คือผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครูของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆของไทย ซึ่งประกอบด้วยรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความย่อ งานวิจัย และบทความวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความย่อ และบทความวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครู ที่คณะผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลรายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ ทั้งจากฐานข้อมูลการสืบค้นของห้องสมุด และจากการค้นคว้าเอกสารโดยตรงจากห้องสมุดของสถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการพัฒนาข้าราชการครู โดยรวบรวมย้อนหลังเท่าที่มีรายงานการวิจัยไว้ ซึ่งรวบรวมผลงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครูได้จำนวน 252 เรื่อง เป็นรายงานการวิจัย ที่พิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2524 ถึง พ.ศ.2542 เป็นวิทยานิพนธ์ จำนวน 208 เรื่อง และผลงานวิจัยของหน่วยงานและส่วนบุคคล 44 เรื่อง

วิทยานิพนธ์ที่รวบรวมได้เป็นของสถาบันการศึกษา 16 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน ประสานมิตร พิษณุโลก มหาสารคาม และสงขลา ส่วนผลงานวิจัยการพัฒนาข้าราชการครูของหน่วยงานและส่วนบุคคลจาก 16 หน่วยงาน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี) สถาบันเทคโนโลยีพระนครเหนือ วิทยาลัยสารพัดช่าง สถาบันราชภัฏ วิทยาลัยนานาชาติเทคโนโลยีพระนครเหนือ กองส่งเสริมพลศึกษา กรมการฝึกหัดครู สำนักงานพัฒนาการศึกษา

และวัฒนธรรม สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครูครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย โดยจำแนกตามลักษณะทั่วไปของงานวิจัย จำแนกตามระเบียบวิธีวิจัย และจำแนกตามเนื้อหาสาระของการพัฒนาข้าราชการครู ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

ก. ตัวแปรที่ศึกษา จำแนกตามลักษณะทั่วไปของงานวิจัย

- 1) เนื้อหาสาระของการพัฒนาครู
- 2) ระดับการศึกษาของเรื่องที่วิจัย
- 3) ประเภทของผลงานวิจัย
- 4) สถาบันการศึกษา/หน่วยงานที่วิจัย
- 5) ปีที่พิมพ์รายงาน
- 6) ลักษณะของผู้ทำวิจัย
- 7) เจ้าของโครงการหรือผู้ให้ทุนวิจัย
- 8) ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย
- 9) สถานที่ทำการวิจัย

ข. ตัวแปรที่ศึกษาจำแนกตามระเบียบวิธีวิจัย

- 1) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2) ประเภทการวิจัย
- 3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 4) วิธีการสุ่มและขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 5) ภูมิภาคของกลุ่มตัวอย่างที่วิจัย
- 6) ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่วิจัย
- 7) ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 8) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 9) ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 10) การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 11) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 12) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ค. ตัวแปรที่ศึกษาจำแนกตามเนื้อหาสาระของการพัฒนาข้าราชการครูตามกรอบคิดของการวิจัย ได้เป็น 3 หัวข้อคือ

- 1) สภาพปัญหาและความต้องการของครู
- 2) ลักษณะของครูที่ดี

3) วิธีการพัฒนาครู

ในส่วนของรายละเอียดในแต่ละตัวแปร ได้จัดกลุ่มตามชื่อเรื่องของผลงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ดังต่อไปนี้

- 1.) สภาพปัญหาและความต้องการของครู
  - 1.1) ปัญหาและความต้องการของครูในด้านสมรรถภาพการทำงานของครู
  - 1.2) ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครู
  - 1.3) ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ
  - 1.4) ปัญหาและความต้องการอื่น ๆ
- 2.) ลักษณะของครูที่ดี
  - 2.1) ด้านเป็นผู้มีความรู้ดี
  - 2.2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
  - 2.3) ด้านการบริหารงาน
  - 2.4) ด้านแนวคิดและการปฏิบัติตน
- 3.) วิธีการพัฒนาครู
  - 3.1) การพัฒนาด้วยตนเอง
  - 3.2) การได้รับการนิเทศและติดตามผล
  - 3.3) การฝึกอบรมสัมมนา
  - 3.4) การพัฒนาการบริหารงานบุคคล
  - 3.5) การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด ดังนี้

3.3.1 แบบสรุปผลงานวิจัย

แบบสรุปผลงานวิจัยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นแบบบันทึกรายละเอียดของผลงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครูที่รวบรวมได้ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกรายละเอียดของผลงานวิจัยนี้จะสอดคล้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้คือ

- 1.) ชื่องานวิจัย
- 2.) ผู้วิจัย/คณะวิจัย
- 3.) หน่วยงานเจ้าของโครงการ/ผู้ให้ทุน
- 4.) ปีที่ทำวิจัย(เริ่ม-สิ้นสุด)
- 5.) ปี/เดือนที่พิมพ์
- 6.) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7.) วิธีการดำเนินการวิจัย

- 7.1) ประเภทของการวิจัย/รูปแบบการวิจัย
- 7.2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 7.3) ตัวแปรที่ศึกษา
- 7.4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 7.4.1) ชื่อเครื่องมือ/ประเภท
  - 7.4.2) ที่มา/การสร้าง
  - 7.4.3) ลักษณะเครื่องมือ
  - 7.4.4) วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ และผลที่ได้
- 7.5) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 7.6) การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการประมวลผลข้อมูล
- 8.) ผลการวิจัย
  - 8.1) ผลการวิจัยโดยสรุป
- 9.) ข้อเสนอแนะของการวิจัย
  - 9.1) ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 9.2) ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากได้สร้างแบบสรุปผลงานวิจัยเพื่อบันทึกรายละเอียดของผลงานวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว ในการบันทึกรายละเอียดของรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ จำนวน 10 เล่ม เพื่อตรวจสอบความตรง(Validity)ของการบันทึก ซึ่งพบว่า สามารถบันทึก รายละเอียดของผลงานวิจัยตามตัวแปรที่ต้องการศึกษาได้ครบถ้วน

3.3.2 แบบประเมินรายงานการวิจัย

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของรายงานการวิจัยเพื่อคัดเลือกงานวิจัยมาทำการสังเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบที่ใช้ในการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 2) การทบทวนวรรณคดีที่เกี่ยวข้องและกรอบคิดในการวิจัย
- 3) การออกแบบการวิจัย เหมาะสมกับปัญหาการวิจัย
- 4) คุณภาพของเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5) ความเหมาะสมของการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การประเมินรายงานการวิจัยทำโดยผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน โดยให้คะแนนด้านละ 20 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้กำหนดการให้อันดับคะแนนเป็น 5 อันดับ (A B C D F) ห่างกันอันดับละ 20 คะแนน โดยผลการประเมินมากกว่า 60 คะแนน (ไม่ต่ำกว่า B) จึงจะนำมาสังเคราะห์งานวิจัยต่อไป

การทดลองใช้แบบประเมินรายงานการวิจัยโดยผู้วิจัยได้ทดลองประเมินงานวิจัยเรื่องเดิม 2 ครั้ง จำนวน 5 เรื่อง ผลการทดลองใช้พบว่า ผู้วิจัยสามารถประเมินงานวิจัยทั้ง 2 ครั้งอยู่ในอันดับคะแนนเดียวกัน แสดงว่าผู้วิจัยมีความเที่ยง (Reliability) ในการประเมินรายงานการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.4.1 สืบค้นข้อมูลรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และบทความวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครู จากฐานข้อมูลต่างๆของห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาข้าราชการครู รวมทั้งห้องสมุดของสภาวิจัยแห่งชาติ และหอสมุดแห่งชาติ

3.4.2 รวบรวมข้อมูลจากรายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์จากห้องสมุดที่พบผลงานวิจัย ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยประเมินคุณภาพ รายงานการวิจัยตามแบบประเมิน ซึ่งพบว่า รายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่นำมาสังเคราะห์ ผ่านการประเมินคุณภาพทุกเล่ม
- 2) บันทึกรายละเอียดของรายงานการวิจัยลงในแบบสรุปผลงานวิจัย
- 3) กำหนดรหัสตัวแปรในการวิจัยและรหัสข้อมูลลักษณะทั่วไปของการวิจัย ข้อมูลระเบียบวิธีวิจัยของรายงานการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในรายงานการสังเคราะห์การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครูครั้งนี้ จำแนกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น จำแนกตามลักษณะทั่วไปของผลงานวิจัย และจำแนกตามระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา และ 2) การสังเคราะห์งานวิจัย

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

เป็นการศึกษาลักษณะของผลงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ตามตัวแปรต่างๆ ตามลักษณะทั่วไปของการวิจัย และตามระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้วิธีการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางพฤติกรรมศาสตร์ SPSS For Window Version 9.0 (Statistical Package for Social Science) เพื่อแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ รวมทั้งตัวแปรที่มีระดับการวัดแบบอันตรภาค (Interval Scale) ใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมัธยฐาน

3.5.2 การสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกผลงานวิจัยที่รวบรวมได้เพื่อทำการสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative synthesis) และการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณลักษณะ (Qualitative synthesis) ดังนี้

3.5.2.1 จำแนกงานวิจัยเพื่อทำการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งได้แก่งานวิจัยเชิงทดลอง และงานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ของรายงานการวิจัยที่ทำการศึกษาคู่ตัวแปรเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการครูที่รวบรวมมาทั้งหมด 252 เรื่อง พบว่ามีงานวิจัยเชิงทดลอง และกึ่งทดลอง จำนวน 7 เรื่อง และการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ 14 เรื่อง โดยการวิจัยดังกล่าว ไม่ได้ศึกษาคู่ตัวแปรเดียวกัน อันเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ไม่สามารถสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีวิเคราะห์แบบเมตาดา (Meta analysis) ตามที่วางแผนไว้ได้

3.5.2.2 การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณลักษณะ

จากข้อจำกัดที่กล่าวมาแล้วในข้อ 3.5.2.1 ทำให้การสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ใช้การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการอ่านทำความเข้าใจ และจัดบันทึกรายละเอียดผลการวิจัยตามข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะการวิจัยของรายงานที่นำมาสังเคราะห์

จัดกลุ่มผลงานวิจัยการพัฒนาข้าราชการครู ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย 3 ด้านใหญ่ๆ และแต่ละด้านยังจำแนกตามเนื้อหาสาระของงานวิจัยที่ศึกษา แล้วจึงสังเคราะห์ผลการวิจัยของรายงานวิจัยแต่ละเรื่องเข้าด้วยกันเป็นด้านๆตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และตามตัวแปรที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อสรุปตามหลักการสังเคราะห์งานวิจัย หลังจากนั้นจึงสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของการนำผลงานวิจัยไปใช้ และการทำวิจัยครั้งต่อไป จำแนกเป็นด้านเช่นเดียวกับการสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัย